

Kotimaa

OULU

Ylipainoinen lapsi syö suruunsa

Ylipainoiset lapset syövät normaali painoisia lapsia enemmän ollessaan huolestuneita, ärtyneitä tai, jos heillä ei ole mielekkäitä tekemisiä. Mielialaan liittyvä runsas syöminen on yleisempää myös silloin, jos lapsi asuu vain toisen biologisen vanhemman kanssa.

Asia selvittää Oulun yliopistolle tehdystä väitöstyöstä. Erityisesti äidin tunnesyö-

nen näyttää ruokkivan lapsen mielialasyömistä.

Tutkija **Marja Vanhala** mukaan vanhemmat eivät aina tunnista lapsen ylipainoa. Etenkin poikien ylipaino tunnustetaan huonosti. Lapsen riski lihoaa on suuri silloin, jos hän ei syö aamupalaa, syö suuria ruoka-annoksia ja liikkuu vähän.

Tutkimus on laatuun ensimmäinen, jossa on selvitetty suo-

malaisten lasten mielialasyömistä. Tutkittavana oli vajaa tuhat pohjoissuomalaisista 7–8-vuotiaasta lasta.

Lasten ja nuorten lihavuus on viime vuosikymmeninä yleistynyt niin Suomessa kuin muissaakin teollisuusmaissa. Viimeisten 20 vuoden aikana lihaviiden lasten ja nuorten määrä on ikäryhmästä riippuen noussut kaksinkertaiseksi.

KALASTUS

Jäätilanne haittaa mateen pyyntiä

Heikko jäätilanne haittaa mateen pyyntiä, kertoo Kalatalouden keskusliitto. Made on jo alkanut liikkua kohti kutupaikojaan, mutta jäätilanteesta johtuen kalastajat eivät ole saaneet madetta pyydettyä. Madetta kalastettaessa pyydetyt viritetään jään alle, mutta jäät ovat nyt vielä monin paikoin vaarallisen ohuita. Esimerkiksi Keski-Suomen järillä tilanne on sellainen, ettei

kalastukseen ole voinut ryhtyä. Kalatalouden keskusliiton mukaan paras madesonki alkaa parin viikon kuluttua. Siihen mennessä pitäisi olla pitkä pakkasjakso, joka jäädyttäisi sisävedet kalastuskuntoon.

Madetta pyydetään verkoilla, katiskoilla ja pystymerkillä. Yksittäinen madekouru, jossa syöttikoukku lasketaan pohjaan tai lähelle sitä, pyytää

myös hyvin.

Talvisilla kutupaikoilla pystymerta ja maderysä voivat antaa runsaita saaliita. Houkutusvärinä rysi- ja mertapyynnissä on vaalea tehokas houkutin, vaikkapa valkea koivunranka pystymerran tukirankana. Kutuukana, ja juuri yöaikaan tapahtuva, mateen pilkkiminen voi lisäksi olla antoisaa syötti- tai rystötpilkillä.

Kielen salat avautuvat

Kielenkiintoista: Uudella palstalla Jyväskylän yliopiston asiantuntijat vastaavat lukijoiden kysymyksiin.

JYVÄSKYLÄ
Ilkka Hartio

Askarruttaako mieltäsi jokin kielen liittyvä kysymys? Nyt voit lähettää sen *Keskisuomalaisen* uudelle Kielenkiintoista-palstalle, jossa Jyväskylän yliopiston kielikampuksen asiantuntijat vastaavat lukijoiden lähettämiin kysymyksiin.

Vastaajina on yli 200 kielikampuksella työskentelevää tutkijaa ja opettajaa, joilla on laaja tuntemus kielen eri osa-alueista. Julkaistaviin kysymyksiin etsitään aina paras mahdollinen asiantuntija vastaajaksi, lupaa tutkimuskoordinaattori **Emese Mátýás**.

Kysymykset voivat liittyä esimerkiksi kielen käyttöön, kielen oppimiseen ja opetukseen, kielipolitiikkaan, monikieliseen tai monikulttuurisuuteen. Kysyä voi omalla nimellä tai nimimerkillä. Palstaa tarkoitus julkais- ta kerran, pari kuukaudessa.

Haluamme tuoda uudenlaista näkökulmaa kieleen ja sen oppimiseen. Emme halua luoda mitään akateemista aereana, vaan pyrimme käsittelemään teemoja, jotka kiinnostavat mahdollisim-

man monia lukijoita. Kysyjällä saa olla myös pilkettä silmäkulmassa, vinkkaa kielikeskuksen johtaja **Peppi Taalas**.

Idea kieli-palstasta syntyi projektitutkija **Ilona Laakkosen** aloitteesta.

Mietin, kuinka saisimme lisättyä vuorovaikutusta yleisön ja kielikampuksen väen kanssa. Pikkuhiljaa idea jalostui maakuntalehdessä julkaistavaksi kysymys-vastaus-palstaksi, Laakkonen muistelee.

Jyväskylän yliopisto on pitkään ollut vahva toimija soveltavan kielitutkimuksen alueella, suurelta osin edesmenneen professori **Kari Sajavaaran** elämäntyön ansiosta. Kielikampuksessa soveltavan kielitutkimuksen perinnettä jatketaan uudenaikaisen toimintaympäristön muodossa, pari vuotta nyky muodossaan toimineessa yhteishankkeessa ovat mukana kielikeskus, kielen laitos, Soveltavan kielitutkimuksen keskus ja opettajankoulutuslaitos.

Näin laaja yhteistyö on poikkeuksellista jopa Euroopan tasolla, sanoo kielen laitoksen johtaja

Anne Pitkänen-Huhta.

Kielikampuksella kieltä tarkastellaan soveltavasta näkökulmasta. Toiminnassa pyritään vuorovaikutukseen ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Soveltavassa kielitutkimuksessa ei koskaan ole kyse yksinomaan kielestä. Lähtökohdina on pohtia sellaisia yhteisöjen ja yksilöiden haastetta ja ongelmia, joihin kieli liittyy tavalla tai toisella. Näin avautuu sangen laaja tutkimuskenttä, toteaa Soveltavan kielitutkimuksen keskuksen johtaja **Tarja Nikula**.

Kielikampuksella opiskelevat jossain vaiheessa käytännössä kaikki Jyväskylän yliopiston opiskelijat. Kampus muodostaa monipuolisen oppimisympäristön sekä opiskelijoille että henkilökunnalle.

Kampus järjestää vuosittain myös valtakunnallisen seminaarin. Tänä vuonna tapahtuma pidetään 15. maaliskuuta Mattilanniemen kampuksella ja sen teemana ovat oppimateriaalit.

Lisäksi kielikampus tarjoaa erilaisia palveluita sekä yhteisöllille että yksityisille asiakkail-

Kielipalstaidean "äiti" Ilona Laakkonen (vas.), Tarja Nikula, Peppi Taalas, Anne Pitkänen-Huhta ja Emese Mátýás työskentelevät Kielikampuksella.

le. Valikoimiin kuuluvat esimerkiksi kielenhuolto- ja oikolukupalvelut, käännökset, erilaiset koulutukset ja konsultointi sekä kielitaidon arviointi.

Järjestämme myös kielisuihkutusta Jyväskylän kaupungin kanssa alueen iltapäivä- ja kesäkerhoissa. Lisäksi pyrimme vaikuttamaan koulujen kielivalin-

tojen monipuolistamiseen kerromalla oppilaille sekä heidän vanhemmilleen monipuolisen kielitaidon merkityksestä, Emese Mátýás kertoo.

Kuinka monta kieltä voi oppia?

Kuka on monikielinen?
Savolainen

Kielenkiintoista

Jyväskylän yliopiston Kielikampuksen asiantuntijat vastaavat lukijoiden kysymyksiin.

Suomessa vallitsee yksimielisyys siitä, että jokaisen on hyvä osata vieraita kieliä. Mutta voiko niitä opiskella koulussa yhtä aikaa? Vai menevätkö kielet sekaisin?
Maailmankiertäjä

Kielet ovat aina menneet sekaisin sekä kielen ja kulttuurien historiassa että kielenkäyttäjien arjessa. Pienet kielilliset sekaannukset eivät turmele kieltä eivätkä sekoita puhujien päätä, vaan ovat osa luontevaa vuorovaikutusta ja oppimisprosessia.

Sekä tutkimusnäyttö ja arkielämä osoittavat, että kaksi- ja monikielisyys on lähinnä positiivisia seurauksia. Kaikkia kieliä ei tarvitse osata yhtä hyvin, vaan pienikin taito saattaa riittää pitkälle.

Mitään erityistä syytä välttää monien kielen yhtäaikaista opiskelua ei siis ole. Pitää kuitenkin miettiä, miten kieliä opiskellaan: perinteinen pänttäminen ja oppikirjaveitoinen opiskelu ei ole välttämättä paras keino. Nykypäivän opetus on toiminnallista ja kielen käyttöön rohkaisevaa. Professori Hannele Dufva Professori Riikka Atanen

Lähetä kysymyksiä omalla nimellä tai nimimerkillä varustettuna osoitteeseen: kielikampus@juu.fi tai Kielikampus PL 35 (P) 40014 Jyväskylän yliopisto.

Paavo Arhinmäki
PRESIDENTIKSI
Vapaus, tasa-arvo ja kestävä kehitys.

Äänestä turvattu toimentulon puolesta.

Äänestä sydämellä.

www.paavoarhinmaki.fi

vase mmisto
REKAAUTTA JOLLA ON ARVON

KEURUU
Ulkopaikkakuntalainen kaahasi rajua ylinopeutta

Ulkopaikkakuntalainen mies ajoi poliisia vastaan 140 kilometrin tuntinopeudella 23-tiellä lähellä Keuruun keskustaa myöhään perjantai-iltana. Alueella on 50 kilometrin tuntirajoitus.

Kuljettaja yritti vielä paeta poliisia, mutta jäi pian kiinni pienemmällä tiellä. Autos oli kuljettajan lisäksi kolme henkilöä.

Asiasta kirjattiin rikosilmoitus ja kuljettaja määrättiin väliaikaiseen ajokieltoon.

Ulkopolitiikkaa maasta taivaisiin

Erkki Tuomioja: Voimapolitiikka tämän maailman ratkaisuna on tullut tiensä päähän.

JYVÄSKYLÄ
Heljä Korpijoki

Jyväskylässä lauantaan piipahtanut ulkoministeri **Erkki Tuomioja** (sd.) painottaa, ettei nykyään eletä ollenkaan samassa maailmassa kuin noin 60 vuotta sitten.

Ratkaiseva ero on maailman väestömäärässä. Jo nyt maailman väkiluku on ehtinyt tuplaantua suurten ikäluokkien aikaisesta parista kolmesta miljardista. Jatkossa luku nousee vielä 9–10 miljardiin.

Kukaan ei olekaan enää yksinään, vaan olemme kaikki globaalisti riippuvaisia toisistamme; hyvässä ja pahassa, ja siitä huolimatta, mitä mieltä me tästä olemme, A-salilla pidetyn ulkopolitiikan keskustelun alustanut Tuomioja totesi.

Tuomiojan mielestä tulevaisuus riippuukin siitä, miten ihmisen suhde luontoon, luonnonvarojen käyttöön ja kaikenlaisiin päästöihin saadaan muuttaman vuosikymmenen aikana järjestymään.

Euroopan unioni on yhä rauhanprojekti, minkä takia sen jäseneksi yhä halutaan.

Ulkoministeri Erkki Tuomioja

Jyväskylässä lauantaan vierailut ulkoministeri Erkki Tuomioja ei suostunut paljastamaan, ketä äänestä presidentinvaaleissa.

Kestävä kehitys on saatava aikaan niin ekologisesti, sosiaalisesti kuin taloudellisesti. Sitä ei tiedetä, onnistuuko se, mutta täällä pohjassa on parhaat mahdollisuudet yrittää sitä, Tuomioja sanoi.

Voimapolitiikka asiassa ei enää toimi, koska se on tullut tiensä päähän. Uudet laaja-alaiset haasteet ratkaistaankin Tuomiojan mukaan vain laajalla yhteistyöllä, jossa myös sotilaallista kriisipolitiikkaa saatetaan tarvita.

Miten siis Suomi voi globaalissa maailmassa toimia?

juisten ilmastokokousten, hallintaa.

Sitten on tietysti EU ja pohjoismainen yhteistyö, Tuomioja totesi.

Euroopan unioni on yhä rauhanprojekti, minkä takia sen jäseneksi yhä halutaan. Pohjoismaiden yhteistyöllä taas on iso merkitys globalisaation hallinnassa, jos sitä halutaan ja osataan käyttää, Tuomioja sanoi.

Vaikka EU ei tällä hetkellä ole hyvässä tilassa – millä ministeri ei tarkoittanut taloutta vaan lähinnä yhteisön ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa – yhteisellä EU-politiikalla voitaisiin vaikuttaa isoihin maihin ja asioihin.

Se edellyttää, että kaikki EU-maat ovat asiassa mukana. Ja tällaista toimintaa muu maailma Euroopalta jopa odottaa, Tuomioja sanoi.

Erkki Tuomiojan käynti ei ollut presidentinvaaliviisittain, vaikka tilaisuudessa kahvia Lipposmukeista juotiinkin.

Eikä Tuomioja halunnut kertoa, ketä hän tämänpäiväisissä vaalessa äänestää, tai mitä mieltä hän on pääministeri **Jyrki Kataisen** eurokirjoittelunsa arvostelimesta. Diplomaattisesti Tuomioja totesi, että Suomessa on vaalisalaisuus ja hallituksella yhteinen hallitusohjelma.

Koko koti Topia®

Hyödynnä talviedut!

Uusi upea Topi-Kotikirja on ilmestynyt! Tule hakemaan omasi.

Tervetuloa!

UUTUDET SAAPUNEET!

Uusia ovimalleja, värejä, vetimiä, tasoja...Topi-myyvälässä su 22.1. klo 12-16!

Jyväskylä: Ahjokatu 16, 40320 Jyväskylä, puh. (014) 338 1800, topi-keittiot.fi